

Bert onnur hava fingið arbeiði av blokkinum

-Tað er hugstoytt at husa sær til, at so gott sum allur fiskur, sum veiddur er við Føroyar, er útfluttur sum blokkvøra. Á hendan hátt hava vit útvegað øðrum arbeiði, sum eins væl kundi verið gjørt í Føroyum, segði Frank Davidsen m.a. í samband við umrøðuna av fíggjarlógargruppskotið

Okkara fíggjarlóg er sum tað so mangan er sagt, ein spegilsmynd av einum húsarhaldi.

Verður tað brúkt meira enn tað kemur inn av peningi, so verður úrslitið ein fíggjarlig slagsíða.

Tað kunnu vera fleiri orsøkir til at so er. Í millum annað sjúka ella inntøku-missur er kanska ein orsøk til at tað ikki er samsvar í millum inntøkur og útreiðslur.

Til fyri fáum árum síðani javnvigaði tann føroyska fíggjarlógin, uttan nakra lánstöðu, sum jú var heilt óvanligt, samanbera vit tær veldugu lánstöður tey flestu framkomnu londini í vesturheiminum hava.

Men mótevgis flestu tjóðum, so hevur tað føroyska samfelagið, higartil í hvussu er, eingi ráðveit havt, uttan teir fiskastovnar, sum føroyski fiskimaðurin við miklum áráði hevur troytt.

Tað velduga Atlantshavið, har føroyingar vóru sannir slóðbrótarar á fiskivinnuøkinum og nærum ótarnaðir kundu fiska á nærum øllum leiðum. Har broyttust fyrirteytirnar

munandi, tá 200 fjórðinga fiskimarkið gjordist veruleiki.

Samstundis hevði hetta við sær, at trýstið á Føroyargrunnarnar alsamt vaks ár aftan á ár, hóast ávaringar frá okkara fiskifløgum. Ávaringar eins og spádómur teirra eru nú við at ganga út og tað í olukku mát.

Okkara hús- og fiskastovnar, sum undir vanligum umstøðum í dag kundu givið samfelagnum eitt útflutningsvirði uppá eina hálva til heila milliard, eru nú bert ein víðfánur í mun til tað hesir stovnar vóru áðrenn ovfiskingin tók dyk á seg.

Tíverri sær tað eisini út til, at okkara uppastovnur er væl á veg niður á eitt støði, sum als ikki kann sammetast við tað hesin stovnur var á síðst í sjeytiárunum og fyrst í áttatiárunum.

Tað skal ikki stórt rokni-kynstur til at finna útav, at tann frammanundan stórri yvirkapasitetur bæði á sjógv og landi ikki verður minni av hesum. Tó skulu vit hava í huga tey náttúruvídurskifti, sum hava gjørt seg galdandi seinastu árin og sum hava gjørt støðuna

upp aftur verri hjá okkara høvuðsvinnu.

Sjálvt um vit ikki skulu siggja burtur frá fjórða fløgu og vedhaldspoliðkinum, so er sjálv kjarnan til ta vána búskaparligu støðu, vit eru í dag, tað heilt katastrofalt minskandi rávørutífeingi á okkara fiskigrunn-um.

Tað er hugstoytt tá ein hugsar um, at so gott sum allur fiskurin, sum er veiddur við Føroyar, er útfluttur sum blokkvøra.

Hetta hevur verið við til at útvegað nógvum hondum arbeiði í keyparalondunum, arbeiði, sum sjálvsagt skuldi verið gjørt her heima hjá okkum.

Tá tað beinleiðis verður fasthildið, at eingi prógv eru fyri, at eitt meirvirði hevur kunnað fingist burtur úr okkara flakaútlutningi, so er hetta ein nokk so lógin pástandur, sum ikki prógv nakað sum helst.

Tí tað eru prógv fyri at tað ber til at meirviðgera okkara fiskavøru, tað er Baccalao tað besta dømið um.

Men tað er klárt, at tað skal ein marknaður til og hann verður ikki uppbyggdur eftir einum degi, ei

heldur eftir einum ári.

Tí var tað gleðiligt at hoyra nýggja fiskasølu-stjóran siga, tá hann tók við leiðsluni, at málsetingurin var at fáa eitt meirvirði burtur úr okkara rávørutífeingi, soleiðis at útflutningsvirðið alsamt kom at vaksa komandi árin.

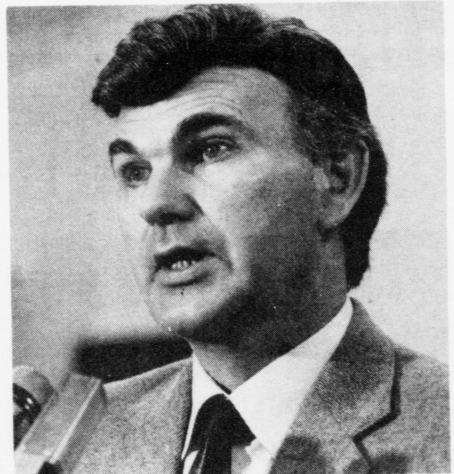
Sjálvt um nøgdin hjá okkum ikki eru stórar sammett við aðrar tjóðir, so er hetta ikki nøkur løtt uppgáva hjá Fiskasøluni.

Men hinvegin mega vit á-sanna, at ongantíð hevur tað verið meira neyðugt enn júst í hesum døgum við tí nóg minskandi rávørutífeingi, at fáa sum mest burtur úr okkara fiski.

Her eru vit í tí sera hepnu støðu, at vit kunnu marknaðarføra vøru okkara fyri at vera framleidd úr fiski, sum svimur í kanska heimsins reinasta sjógv.

Tað mest avgerandi er so, at vit fáa vøruna, um hon so er meirviðgjörd ella ikki, beinleiðis til brúkaran, soleiðis at tað vera vit og ikki sum tað hevur verið, keyparalondini, sum fara avstað við øllum ágóðanum.

Eisini mega vit á-sanna, at ongantíð hava vit havt meira

Frank Davidsen, tingmaður

brúk fyri fólk við hugsjón-um, til at finna uppá og bróta upp úr nýggjum til at finna alternativar loysnir, sum kunnu útvega okkum nýggi arbeiðspláss.

Tað verður í hesum døgum nógv tósad og skrivað um fantasiprojekt, hetta í negativum týðningi.

Tað er altíð lætt at koma aftan á og vera eftirklókur, tá ein vælmeint atlan er miseyðnað.

Hinvegin kunnu vit á-sanna, at fleiri av teimum royndunum, sum av flest øllum vórðu mettar vit-leysar, vístu seg tá ið avtornaði at vera sera skilagóðar. Ja, uttan nógvar av royndunum at finna nýggjar leiðir og nýggj fiskasløg, høvdu vit ikki havt eitt so gott samfelag at búleikast í, sum vit veruliga hava, hóast teir veldugu búskaparligu trupulleikarnar í hesum døgum.

Hóast fámentir og fíggjar-ligari veikir, so høvdu okkara undangongumenn eitt ó-trúligt áráði. Teir ognadu sær skip og vóru slóðbrótarar til at finna nýggjar leiðir, líka frá Labrador langt eystur í Barentshavið. Teir ognadu sær farmaskip, ferðamannaskip at røkja millumlandasiglingina. Tað vóru eisini hugsjónar-menn, sum ettu á stovn millumlandaflúgvung, sum vit sjálvir í dag røkja. Við føroyskum flogskiparum og flogternum, eins og øll tann tekniska umstígingin er føroysk.

Eg skal í hesum sambandi taka fram eitt dømi um hvussu nógv tað hevur at siga, at álít er í millum teir, sum sita við politisku leiðsluni og stigtakararnar til at

finna nýggjar inntøku-møguleikar ti okkara sam-felag.

Fyri kanska 25 árum síðani vóru ræður her á landi nærum ókendar. Tað var fyri teimum, sum kendu til tað, eitt smákykt í tí veld-uga Atlantshavinum, og sum als eingin møguleiki var fyri at veida í so stórum nógdum, at lónandi veida kundi spyrjast burtúr. Bara tað at fáa upp í eina skipslast av rækjum varð mett sum ógjørligt.

Tíbetur var tað tó maður, sum trúði uppá at henda veida kundi gerast ein lón-andi vinna, eins og eitt í-skoyti til okkara búskap.

Og tíbetur var álitíð mill-um stigtakaran og tað polit-iska valdið eisini í lagi. Hetta var so byrjanin til eina vinnu, sum upp gjøgnum árin hevur havt alstóran týðning fyri búskapin.

Grein 13 í fíggjarlóginu hevur mangan elvt til hart orðastrið her á tingi. Og tað er kanska ikki so lógíð, tá vit hava í huga, at alt samskifti oyggjanna ímillum, eins og allar fløgur innan sam-ferðslu, havnir og lendingar hava sín uppruna í teimum játanum, sum eru settar á grein 13 á hvørjum ári.

Hygga vit í fylgiskjølina fyri fíggjarlóginu, so siggja vit, at fíggjarætlanin, sum Strandfaraskip Landsins hevur sent landsstýrinum, fer at geva eitt hall uppá 51 mill. kr. í 1993.

Hinvegin, so metir lands-stýrið, at hallið bert verður 37 mill. kr. og er uppskot landsstýrisins samsvarandi hesum.

Í skrivinum sigur S.L. m.a., at inntøkurnar er minskandi orsakað av fíggjarváðanum í samfelag-num, eisini gera teir vart við, at upp í fíggjarætlanina er roknað við eini brutto inntøku fyri Smyril uppá uml. 10 mill. kr.

Við tað at metingarnar hjá

Frank Davidsen, Jógvan Adolf Johannesen og Heine Johannesen, tingmenn úr javnaðarflokkinum lýða á orðaskiftið um fíggjarlóginu. Mynd Kalmar

